

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 19.11.2025

Vår ref: 25/01629-5

Deres ref:

Samarbeid og sammenslåing av menighetsråd og sokn

I Tunsberg bispedømme er det i dag 99 sokn fordelt på 25 fellesråd og 9 prostier. Soknene er svært ulike, både med tanke på geografi og medlemstall (fra 114 til 13.985 medlemmer).

Ifølge kirkeordningen skal alle sokn ha et menighetsråd som, uavhengig av soknets størrelse, har oppgaver og ansvar knyttet til økonomi, virksomhetsplaner, rapportering, samarbeid med stab og den samlede virksomheten i soknet.

Ved forrige kirkevalg viste det seg at 40 % av soknene ikke klarte å stille fulltallige lister ved menighetsrådsvalget. Det kan være ulike årsaker til dette, men flere har pekt på utfordringer knyttet til menighetsrådenes formelle ansvar, krevende strukturer, utfordrende økonomi eller manglende administrativ støtte.

I Kirkeordningen står det:

Bispedømmerådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet. (§ 26)

Tunsberg bispedømmeråd ønsker å bidra til godt samarbeid og gode strukturer i bispedømmet, herunder samarbeid mellom sokn og den kirkelige inndeling i sokn: Har vi et fornuftig antall sokn/menighetsråd i forhold til de oppgaver og det ansvar soknene har?

Med dette som utgangspunkt vil Tunsberg bispedømmeråd oppfordre alle menighetsråd i bispedømmet til å drøfte i hvilken grad menighetsrådet bør samarbeide, eventuelt slå seg sammen med andre sokn. Dette bør skje i 2026, i god tid før kirkevalget i 2027.

Alternativer

Det er tre ulike alternativer for hvordan dette kan gjøres:

- Avtalefestet samarbeid mellom menighetsråd: Det betyr at rådene avtaler seg imellom at en kan ha felles møter, planer, utvalg eller aktiviteter. De er da fortsatt selvstendige råd med det ansvar og den myndighet som tilligger det enkelte menighetsråd.

- Felles menighetsråd for flere sokn: Kirkemøtet har vedtatt en ordning med felles menighetsråd for flere sokn etter bestemte regler. Et felles menighetsråd vil da ha samme oppgaver som er nevnt i kirkeordningen § 12 og i andre bestemmelser der menighetsrådet er gitt oppgaver. Et felles menighetsråd for flere sokn består av én sokneprest utpekt av biskopen og to til fire andre medlemmer fra hvert av de berørte sokn, bestemt av menighetsrådene ved etableringen. De samarbeidende menighetsråd avgjør om soknene skal ha lik eller ulik representasjon. Det betyr at en sikrer at alle sokn er representert i et felles menighetsråd.
- Sammenslåing av sokn: Det er også mulig å slå sammen sokn. Det nye soknet får da et nytt menighetsråd. Dersom en slik sammenslåing skjer midt i en valgperiode, vil de tidligere menighetsråd være representert i det nye sameslåtte menighetsrådet, men ved neste valg er det kun valg av ett menighetsråd og velgerne avgjør hvem dette skal bestå av. Det er altså ikke mulig å sikre at de «gamle» soknene er representert i det nye menighetsrådet.

Myndighet

Det er litt ulike regler knyttet til de tre alternativene ovenfor:

Ved avtalefestet samarbeid avgjør menighetsrådene alene hvordan de vil samarbeide og hvilket omfang et slikt samarbeid skal ha.

En ordning med felles menighetsråd skal godkjennes av bispedømmerådet etter søknad fra de aktuelle menighetsrådene. Før en sender en slik søknad, skal menighetsmøtene ha anledning til å uttale seg. Normalt etableres felles menighetsråd i starten av en ny valgperiode, men hvis et menighetsråd ikke er fulltallig, kan bispedømmerådet også godkjenne at etableringen av et felles menighetsråd finner sted i valgperioden.

Sammenslåing av sokn vedtas av bispedømmerådet. Vanligvis skjer dette som følge av lokalt initiativ og lokale prosesser, men i prinsippet kan bispedømmerådet vedta sammenslåing av sokn uavhengig av lokale ønsker og vedtak. Bispedømmerådet må altså gjøre en selvstendig vurdering av hvorvidt dagens soknestructur er den mest hensiktsmessige eller om det bør gjøres endringer. Det er naturlig at bispedømmerådet gjør en slik vurdering høsten 2026 i etterkant av de lokale vurderinger og samtaler vi her oppfordrer til.

Muligheter

Når en diskuterer felles menighetsråd eller sammenslåing av sokn, kan en bli usikker på hvorvidt en mister lokal tilhørighet, ansvar og myndighet. Bispedømmerådet vil derfor peke på følgende muligheter et felles menighetsråd eller soknesammenslåing kan gi:

- Det lokale arbeidet er ofte samlet rundt en kirke og virksomheten i denne. Selv om en har et nytt menighetsråd med ansvar for et større geografisk område og flere kirker, så kan en opprette egne kirkekomiteer eller menighetsutvalg som får delegert ansvar for virksomheten i den enkelte kirke eller det enkelte område.
- Dersom en lager slike menighetsutvalg, kan disse også få et økonomisk handlingsrom vedtatt av menighetsrådet. Dersom flere sokn slås sammen og de gamle menighetsrådene erstattes av menighetsutvalg, kan en øremerke «gamle» midler til disse menighetsutvalgene. Oppsparte lokale midler blir da låst til arbeidet i «det gamle soknet».
- Mange opplever det vanskelig å få folk til å stille på valglistene og forplikte seg for 4 år av gangen. Ved menighetsutvalg kan sammensetning og fungeringstid være mye mer fleksibel.

- Flere fellesråd har i dag ikke mulighet til å bidra med administrativ støtte til menighetsrådene, men dersom en har færre, men større menighetsråd, kan det være enklere for fellesrådet i finansiere noe mer hjelp til menighetsrådene.
- En ordning med et større menighetsråd og flere menighetsutvalg, kan den juridiske og administrative kompetansen samles i et folkevalgt menighetsråd, men de praktiske oppgavene kan løses av frivillige som er knyttet til den enkelte kirke.

Konklusjon

Bispedømmerådet tror mange menigheter i vårt bispedømme vil ha stor nytte av at sokn slås sammen eller at det etableres felles menighetsråd for flere sokn. Vi vil derfor oppfordre alle menighetsråd til å drøfte dette både internt og med nabosokn, for å utforske hvilke muligheter som kan ligge i et styrket samarbeid, felles menighetsråd eller eventuelt sammenslåing.

Dersom noen ønsker veiledning eller mer informasjon om de ulike alternativene, så ta kontakt med bispedømmekontoret ved stiftsdirektør. Vi vil kunne bidra både digitalt og eventuelt også fysisk hvis det er ønskelig.

Med vennlig hilsen

Lill Tone Grahl-Jacobsen
bispedømmerådsleder

Eigil Morvik
stiftsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:
Proster og kirkeverger i Tunsberg

Mottakere:
Menighetsrådene i Tunsberg bispedømme